

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΙΣ ΜΗ ΜΕΛΟΥΣ

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ.—'Επίγραμμα ἐκ Λυκίας, ὑπὸ *Adolf Wilhelm*.

Τὸ ἐπίγραμμα, τοῦ ὁποίου τὴν ἐξήγησιν λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ ὑποβάλω τῇ Ἀκαδημίᾳ Ἀθηνῶν, δὲν σφίζεται ἐπὶ λίθου, ἀλλ' ἀναφέρεται ὑπὸ Στεφάνου τοῦ Βυζαντίου, ὅστις ἐν λέξει Ἀγροῖαι λέγει τὰ ἐξῆς: Ἀγροῖαι ἀρσενικῶς ἔθνος Παιονίας μεταξὺ Αἴμου καὶ Ῥοδόπης· καὶ μετ' ἄλλα τινά: λέγονται καὶ Ἀγροῖανες ὡς ἐν τῷ ἐπιγράμματι γραφέντι εἰς Νεοπτόλεμον Πισίδην οὕτως·

Εἰμὶ Νεοπτόλεμος Κρεσσοῦ, τρισσῶν δ' ἐν ἀδελφῶν
 ἔστασαν Τλωεῖς κῦδος ἐμο[ῦ] δόρατος,
 οὐνεκεν ὦν Πισίδα καὶ [Παίο]νας ἠδ' Ἀγροῖανας
 καὶ Γαλάτας τόσσους ἀντιάσας στόρεσα.

Ἡ ἀνάγνωσις αὕτη ἀκολουθεῖ τὴν τελευταίαν ἔκδοσιν τοῦ ἐπιγράμματος ἐν τῇ συλλογῇ τῶν σφριζομένων παρὰ τοῖς συγγραφεῦσι μετρικῶν ἐπιγραφῶν τοῦ Th. Preger, *Inscriptiones Graecae metricae ex scriptoribus praeter Anthologiam collectae* (1891) p. 132 n 169. τὰ δὲ ἐν τοῖς χειρογράφοις παραδεδομένα εἰς μικρά τινα μόνον ἔχουν ἀνάγκην διορθώσεως καὶ συμπληρώσεως· διορθώθη γὰρ ἐν στ. 2 κῦδος ἐμοῦ δόρατος ὑπὸ Gronovius ἀντὶ ἐμὸν δόρατος, ἐν δὲ στ. 3 συνεπληρώθη ὑπὸ Salmasius καὶ Παίονας καὶ Ἀγροῖανας ἀντὶ καὶ ... ἄνες καὶ Ἀγροῖανες. Ἀναμφιβόλως τὸ ἐπίγραμμα ἤτο ποτε ἀναγεγραμμένον εἰς τὴν βᾶσιν ἀνδριάντος Νεοπτολέμου τινὸς Πισίδου, τιμηθέντος ὑπὸ τῆς πόλεως τῶν Τλωέων, μιᾶς τῶν ἐξ μεγίστων πόλεων τῆς Λυκίας, κατόπιν νίκης τὴν ὁποίαν ὁ Νεοπτόλεμος κατήγαγε κατὰ Γαλατῶν καὶ δύο ἐκ Μακεδονίας ἔθνων· προωρισμένος δὲ νὰ ἀναγγέλλῃ καὶ τοῖς ἔσομένοις τὸ κῦδος τῆς ἀνδραγαθίας αὐτοῦ (πρβ. IG IV 682 κῦδος ἐμοῖς γενέταις, VII 2539 κῦδος ἐῆ πατρίδι, καὶ Kühner-Gerth, *Satzlehre* I, σ. 284 ἐπ.), ὁ ἀνδρίας οὗτος ἤτο ἰδρυμένος ἐν ἱερῷ τινι τῆς πόλεως ἢ τῆς χώρας τῶν Τλωέων ἢ καὶ ἀλλαχοῦ, π. χ. ἐν τῇ πατρίδι τοῦ Νεοπτολέμου ἢ ἐν τινι τῶν μεγάλων Ἑλληνικῶν ἱερῶν φαίνεται δὲ ὅτι τὸν τόπον τοῦτον ἐνδεικνύουσιν αἱ ἐν τέλει τοῦ πρώτου στίχου λέξεις τρισσῶν δ' ἐν' ἀδελφῶν, ὅπως εἶδεν ὁ M. Haupt, *Hermes* II 218 ἐπ. = *Opuscula* III 373 ἐπ., ὀρθῶς κατὰ γε τὴν ἐμὴν γνώμην ὑπερασπίσας τὴν ἐν τοῖς χειρογράφοις γραφὴν τρισσῶν δ' ἐν' ἀδελφῶν, δηλαδὴ ἐν ἱερῷ ἢ τεμένει τριῶν ἀδελφῶν, ἀποδοκιμάσας δὲ τὴν ἀνάγνωσιν τρισσῶν δ' ἐν' ἀδελφῶν. Τὸ γὰρ τρισσῶν ἐν' ἀδελφῶν θὰ εἶχε νόημα μόνον προκειμένου νὰ γείνη καὶ περὶ τῶν ἀδελφῶν τοῦ Νεοπτολέμου λόγος ἐν τῷ ἐπιγράμματι· τοῦτο δὲ ὅπως ἔχει παρὰ Στεφάνου δηλοῖ

ὅσα χρειάζονται ἐν τοιαύτῃ ὑπογραφῇ ἀνδριάντος καὶ εἶναι συνήθη, τὸ ὄνομα δηλαδὴ τοῦ τιμωμένου μετὰ τοῦ πατρωνυμικοῦ, τὸ ὄνομα τῶν τιμώντων αὐτόν, τοὺς λόγους διὰ τοὺς ὁποίους τιμᾶται καὶ δῆ, διὰ τῆς μνείας τῶν τρισσῶν ἀδελφῶν, τὸν τόπον τῆς ἀναθέσεως καὶ τοὺς θεοὺς ἢ ἥρωας, εἰς τοὺς ὁποίους ἀνατίθεται τὸ ἀνάθημα. Περὶ δὲ ἀδελφῶν τοῦ Νεοπτολέμου δὲν γίνεται λόγος οὐδὲ ἐνδιαφερόμεθα ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον νὰ μάθωμεν εἰ ὁ τιμώμενος ὑπὸ τινος πόλεως ἔχει ἀδελφοὺς ἢ ὄχι, ἐκτὸς εἰ καὶ περὶ τοιούτων πρόκειται νὰ πραγματευθῆται ἢ ἐπιγραφῆ, διὰ τῆς ὁποίας τιμᾶται ἐκεῖνος. Ὁ δὲ Στέφανος ἠδύνατο μὲν βεβαίως νὰ ἀναφέρῃ ἐκ τινος ἐπιγράμματος μόνον ὅσα ἔχουν σχέσιν πρὸς τὴν προκειμένην ὑπόθεσιν καὶ νὰ παραλείπη τὰ ἄλλα· ἐπειδὴ δὲ οἱ παραδεδομένοι ἡμῖν τέσσαρες στίχοι παρέχουν ὅλας τὰς ζητούμενας καὶ συνήθεις ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει πληροφορίας, δικαίως θεωροῦμεν τὸ ἐπίγραμμα ἀκέραιον καὶ πλήρες, συνεπῶς δὲ καὶ ὀρθὴν τὴν τοῦ Haupt ἐρμηνείαν τῶν ἐν τέλει τοῦ πρώτου στίχου λέξεων· ποῖοι δὲ εἶναι οἱ τρισσοὶ ἀδελφοὶ θὰ ἐξετάσωμεν ὕστερον. Τοσοῦτο μόνον εἰρήσθω ἐν τῷ παρόντι, ὅτι ἀστόχως ὁ Haupt σχετίζων τὴν μνείαν τρισσῶν ἀδελφῶν πρὸς τὴν μνείαν τῶν τριῶν ἔθνῶν, τὰ ὁποῖα ἀντιᾶσας ὁ Νεοπτόλεμος ἐστόρεσεν, ἐπρότεινεν ἀντὶ τόσους ἐν τῷ τετάρτῳ στίχῳ νὰ γραφῆ τρισσοὺς, λέγων οὕτως: *Ultimo epigrammatis versu in libro Rehdigerano τοσσοῦς, in ceteris τοσσοὺς scriptum est. vitii admonet accentus, sed admonet simul emendationis...* Tloes Pisidici Neoptolemo Pisidae statuum propter tres populos devictos in trium fratrum templo posuerunt idquo cum aliquo acumine dicitur. Ἡ ἰδέα αὕτη εἶναι παράξενος τόσῳ μᾶλλον καθ' ὅσον οὐδεμία συγγενικὴ σχέσις συνδέει τοὺς μὲν Γαλάτας ἀφ' ἑνός, ἀφ' ἑτέρου δὲ τοὺς Ἀγριᾶνας καὶ τὸ τρίτον ἔθνος, τοῦ ὁποίου τὸ ὄνομα δὲν παραδίδεται ἀκέραιον ἐν τοῖς χειρογράφοις τοῦ Στεφάνου. Μετὰ μεγίστης δὲ πιθανότητος συμπληροῦται τὸ ἐν τῷ τρίτῳ στίχῳ κενὸν ὀλίγων γραμμάτων πρὸ -ανες ἢ δ' Ἀγριᾶνες, ὅπως εἶδεν ἤδη ὁ Salmasius, *Παίονας* ἢ δ' Ἀγριᾶνας· πρὸ δὲ τοῦ *Παίονας* συνήθως γράφεται καὶ ἴσως δὲ ἀντὶ τούτου ἀναγνωστέον κατὰ ἀνήκον διὰ τμήσεως εἰς τὸ ἐπόμενον ἐν τῷ τετάρτῳ στίχῳ ἀντιᾶσας ἢ μᾶλλον τὸ στορέσας· τὸ γὰρ καταστορέσας ἀρμόζει προκειμένου περὶ πανωλεθρίας ἀντιπάλου στρατοῦ, πρβ. Ἡροδότ. IX 69: *ἐπιπεσόντες δὲ κατεστόρεσαν αὐτέων ἑξακοσίους*, VIII 53, Μακκαβ. 12, 28 καὶ 15, 27, Ἰωσήφ. Ἰουδ. πολ. V 404: *τὸν μέγαν ἐκεῖνον στρατὸν μᾶ νυκτὶ κατέστρωσεν ὁ Θεὸς*· περὶ δὲ τῆς λεγομένης τμήσεως πρβ. W. Pierson, *Rheinisches Museum* 1857 σ. 90.260.379, ὅστις δικαίως παρετήρησεν, σ. 406 καὶ 418, ὅτι τὸ ἐν τμήσει κατὰ «wirkt sehr malerisch», καὶ H. Boldt, *De liberiore linguae Graecae et Latinae collocatione verborum* (1884) p. 50. Πρβ. ἄλλωστε καὶ τὸ εἰς τοὺς ἐν Μαραθῶνι πολεμήσαντας ἐπίγραμμα ἀναφερόμενον ὑπὸ Λυκούργου ἐν τῷ κατὰ Λεωκράτους λόγῳ 109 στ. 2:

χρυσοφόρων Μήδων ἐστόρεσαν δύναμιν, καὶ Kaibel Epigr. gr. 407 στ. 3 ἐπι-
ἀρηφίλων ὅτε φωτῶν τόσσην ἐν σταδίοις ἐστόρεσε στρατῆν. Οἱ δὲ Ἀγριαῖνες, ὑπὸ
Θουκυδίδου II 96 θεωρούμενοι ὡς Παιονικὸν ἔθνος, ἀναφέρονται μετὰ τῶν Παιόνων
π. χ. καὶ ὑπὸ Ἀρριανοῦ Ἄναβ. I 5,1· αὐτὸς δὲ (δηλαδὴ ὁ Ἀλέξανδρος) ἐπ' Ἀγριάνων
καὶ Παιόνων κτλ. προὔχῳρει· ἐν δὲ τῷ αὐτῷ κεφαλαίῳ γίνεται καὶ μνεία τοῦ
Ἀγριάνων βασιλέως Λαγγάρου, τῷ ὁποίῳ καὶ τὴν ἀδελφὴν Κύναν ὁμολόγησε δώσειν
ἐς Πέλλαν ἀφικομένην Ἀλέξανδρος· ἀλλὰ Λάγγαρος μὲν ἐπανελθὼν οἴκαδε νόσφ
ἐτελεύτησεν κτλ. Τότε λοιπὸν οἱ Ἀγριαῖνες ἀπετέλουν ἀνεξάρτητον βασιλείον.

Οἱ δὲ Παῖνες, τῶν ὁποίων τὴν ἀρχαιοτέραν ἱστορίαν κυρίως ἐκ τῶν νομισμάτων
διεφώτισεν ὁ μακαρίτης Ἰ. Ν. Σβορώνος, *Journal international d'archéologie
numismatique* XV 194 ἐπ., καὶ XIX 1 ἐπ., εἶχαν ἤδη ὑποταχθῆ ὑπὸ τὴν Μακε-
δονίαν ἐπὶ Φιλίππου καὶ Ἀλεξάνδρου. Κατῳρθωσαν ὅμως καὶ οὗτοι νὰ ἀνακτήσουν
τὴν αὐτονομίαν αὐτῶν ἐν ταῖς παραχαῖς, εἰς τὰς ὁποίας περιέπεσαν ἡ Μακεδονία ἐν
τοῖς μετ' Ἀλέξανδρον καὶ δὴ ἐν τοῖς περὶ Δημήτριον τὸν Πολιορκητὴν λεγόμενον
χρόνοις· γνωστότατοι δὲ εἶναι δύο τῶν Παιόνων βασιλεῖς, ὁ Δρωπίων, πρβ. *Sylloge*³
394, καὶ ὁ Αὐδωλέων, τιμηθεὶς καὶ ὑπ' Ἀθηναίων ἐν τῷ ἔτει τοῦ ἄρχοντος Διοτίμου
289-8 πρὸ Χρ. διὰ τοῦ ψηφίσματος IG II² 654, *Sylloge*³ 371. Μετὰ δὲ τὸν τοῦ
Αὐδωλέωντος θάνατον ὁ Λυσίμαχος ὑποστηρίξας πρῶτον τὸν υἱὸν αὐτοῦ Ἀρίστωνα
ἐξέβαλεν αὐτὸν περὶ τὸ ἔτος 284 πρὸ Χρ., πρβ. K. J. Beloch, *Griechische
Geschichte* IV 1 σ. 240 ἐπ. Τὸ δὲ γεγονός τοῦτο ἐξηγεῖ, νομίζω, καὶ τὴν στάσιν τὴν
ὁποίαν ἔλαβον οἱ Παῖνες, ὅτε ὀλίγα ἔτη μετὰ τὴν κατάλυσιν τῆς βασιλείας τρις
εἰσέβαλον οἱ Γαλάται εἰς τὴν Μακεδονίαν, στρατεύσαντες μάλιστα κατὰ τὴν δευτέραν
εἰσβολὴν ἡγουμένου τοῦ Βρέννου καὶ τοῦ Ἀκχωρίου κατὰ Παιονίαν X 19, 7 καὶ
εἰς Παιονίαν· ἐνίκηθη δὲ τότε καὶ ὁ τῆς Μακεδονίας βασιλεὺς Πτολεμαῖος ὁ Κεραυνὸς
ἐπικαλούμενος καὶ ἀπέθανεν ἐν τῇ μάχῃ. Μήπως ἠνώθησαν κατὰ τὸν πόλεμον τρῦτον
οἱ Παῖνες μετὰ τῶν Γαλατῶν κατὰ τῶν Μακεδόνων; Τὸ εἰς τιμὴν τοῦ Νεοπτολέμου
ἐπίγραμμα ἐξ ἄπαντος ἀποδεικνύει ὅτι Παῖνες καὶ Ἀγριαῖνες διέβησαν μετὰ τῶν
Γαλατῶν εἰς τὴν Μικρὰν Ἀσίαν μετὰ τὴν ἀποτυχίαν τῆς εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ τοὺς
Δελφοὺς ἐκστρατείας (πρβ. νῦν καὶ Fouilles de Delphes III 1, p. 297)· ἡ δὲ
τῶν Γαλατῶν εἰς τὴν Ἀσίαν διάβασις ἐγένετο κατὰ Παιονίαν, X 23, 9, τῷ 278-7
πρὸ Χρ. Ἐν δὲ τοῖς μετὰ τὴν διάβασιν ἔτεσιν ἐλεηλάτουν οἱ Γαλάται τὰ παραθα-
λάσσια μέρη τῆς Ἀσίας (πρβ. Παιονίαν I 4, 5) καὶ δὴ καὶ νικηθέντες ὑπὸ Ἀντιόχου
τοῦ ἐπικαλουμένου Σωτήρος ἐν ἔτει 275 κατὰ W. Otto, *Beiträge zur Seleukiden-
geschichte des dritten Jahrhunderts v. Chr., Abhandlungen der bayerischen
Akademie, philos.-philol. u. histor. Kl.* 34, 1. Abh., 1928, S. 23 f., πρβ. καὶ W. M.
Tarn, *Cambridge Ancient History* VII p. 106 καὶ 702, καὶ μετὰ ταῦτα ἐγκατα-

σταθέντες ὑπὸ τοῦ τῆς Βιθυνίας βασιλέως Νικομήδου καὶ Μιθραδάτου τοῦ βασιλέως τοῦ Πόντου εἰς τὰ ἐνδότερα μέρη τῆς Ἀσίας, δηλαδὴ τὴν ἀπ' αὐτῶν τὸ λοιπὸν Γαλατίαν καλουμένην, ἠπέλουν πάντοτε διὰ εἰσβολῶν τοὺς γείτονας αὐτῶν καὶ ὑπέβαλλον αὐτοὺς εἰς φορολογίαν· αἱ δὲ τελευταῖαι κατ' αὐτῶν καὶ τοῦ συμμαχοῦντος αὐτοῖς βασιλέως Ἀντιόχου τοῦ Ἰέρακος ἐπικαλουμένου νῆκαι, μετὰ τὰς ὁποίας Ἄτταλος ὁ Ἄττάλου ἐχρημάτισε καὶ βασιλεύς, ἀνάγονται κατὰ Beloch IV 2 σ. 544 εἰς τὰ περὶ τὸ 230 πρὸ Χρ. ἔτη· ῥητῶς δὲ λέγει περὶ αὐτοῦ ὁ Παυσανίας I 8 2: *Γαλάτας . . . ἐς τὴν γῆν ἦν ἔτι καὶ νῦν ἔχουσι ἀναφυγεῖν ἠγάκασεν ἀπὸ θαλάσσης*. Περὶ τῶν ὕστερον γενομένων Γαλατικῶν πολέμων κρβ. M. Holleaux. BCH XLVIII p. 50 ἐπ.

Ἔσα δὲ περὶ τῶν ἐν Μικρῇ Ἀσίᾳ Γαλατῶν διδάσκουν ἡμᾶς οἱ συγγραφεῖς καὶ πρὸ πάντων αἱ ἐπιγραφαὶ συνήγαγεν ἐν ἰδιαιτέρᾳ καὶ δικαίως ἐπαινουμένη πραγματεῖᾳ ὁ F. Stähelin, *Geschichte der kleinasiatischen Galater*, ἡ δευτέρα ἐκδοσις τῆς ὁποίας ἐδημοσιεύθη ἐν 1906. Ἐκτοτε ἔγινε γνωστὸν πρῶτον μὲν τὸ ἐκτενέστατον τῶν Ἐρυθραίων ψήφισμα εἰς τιμὴν Πολυκρίτου υἱοῦ τοῦ Ἰατροκλέους, ἐκδοθὲν ὑπὸ Αἰμ. Γ. Ζωλώτα, *Ἀθηνα* XX 195 ἐπ., ὅπερ κάμνει μνείαν ἐν στ. 15 ἐπ. πρεσβείας πρὸς τοὺς βαρβάρους καὶ . . . τῶν ὀμηρουόντων καὶ αἰχμαλώτων πολιτῶν (ἐν στ. 32 ἀντὶ *χρήμασιν εἰσευπορῶν γραπτέον χρῆμα συνεισευπορῶν*· εἰρήσθω δ' ἐν παρόδῳ ὅτι παρέλιπεν ὁ συντάξας τὴν τρίτην ἐκδοσιν τῆς *Syloges* τοῦ Dittenberger νὰ παραπέμψῃ εἰς τὸ ψήφισμα τοῦτο ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς μνείας τοῦ Πολυκρίτου υἱοῦ τοῦ Ἰατροκλέους ἐν ἄλλῳ ψήφισματι Ἐρυθραίων, *Syloges*³ 410. Δεύτερον δὲ τὸ τῶν Πριηνέων εἰς τιμὴν τοῦ Σωτᾶ ψήφισμα *Inscriften von Priene* 17, τὸ ὁποῖον Ζωηρῶς περιγράφει τὰ ὑπὸ τῶν βαρβάρων δεινοπαθήματα τῶν ἐν Ἰωνίᾳ Ἑλλήνων καὶ τὴν τοῦ Σωτᾶ ἀνδραγαθίαν. Τρίτον δὲ ἐπιγραφή δημοσιευθεῖσα ὑπὸ J. Keil καὶ A. von Premerstein, *Denkschriften der Wiener Akademie der Wissenschaften, phil.-hist. Kl.* 44 2. Abh. σ. 15 ἐπ. ἀρ. 19, ἐξ ἧς προκύπτει ὅτι ἐν ἔτει 276-5 πρὸ Χρ. (ἴδε W. Otto, *Beiträge zur Seleukidengeschichte* κτλ. S. 46, οὐχὶ ὡς ἐνόμιζον οἱ ἐκδόται 275-4) προήλασαν οἱ Γαλάται εἰς Θυάτειρα τῆς Λυδίας. Ἐκ δὲ Παυσανίου X 30, 9 εἶναι γνωστὸν ὅτι προήλασαν καὶ εἰς Κελαινάς τῆς Φρυγίας· τὴν δὲ εἰς τοὺς περὶ τὸ Θεμισώνιον τῆς Φρυγίας τόπους εἰσβολὴν αὐτῶν μνημονεῖ ὁ αὐτὸς X 32, 4 ἀναφέρων προκειμένου νὰ περιγράψῃ τὸ ὑπὲρ Δελφῶν Κωρύκιον ἄντρον καὶ ἄλλα ὀνομαστότατα ἐν τε Ἑλλήσι καὶ ἐν γῇ τῇ βαρβάρων ἄντρα, πρῶτον μὲν τὸ ἱερόν τῆς Μητρὸς ἐπὶ ποταμῷ Πεγκάλα ἄντρον καλούμενον Στεῦνος, περὶ οὗ νῦν ὁ Th. Wiegand διέλαβεν ἐν Athen. *Mitt.* XXXVI 302 ἐπ., δεύτερον δὲ ἄντρον τι παρὰ τὸ Θεμισώνιον λέγων οὕτως: *Θεμισώνιον δὲ τὸ ὑπὲρ Λαοδικείας Φρύγες μὲν καὶ τοῦτο οἰκοῦσιν ὅτε δὲ ὁ Γαλατῶν σιρατὸς ἔφερε καὶ ἦγεν Ἰωνίαν καὶ Ἰωνίας τὰ ὄμορα οἱ Θεμισωνεῖς φασιν αὐτοῖς Ἡρακλέα βοηθὸν*

καὶ Ἀπόλλωνα γενέσθαι καὶ Ἐρμῆν· τούτους γὰρ τοῖς τὰς ἀρχὰς ἔχουσιν ἄντρον τε δι' ὀνειράτων δεῖξαι καὶ ἀποκρυφθῆναι Θεμισωνεῦσιν καὶ γυναιξίν αὐτῶν καὶ παισὶν ἐς τοῦτο προστάξαι τὸ ἄντρον· καὶ ἐπὶ τούτῳ πρὸ τοῦ σπηλαίου σφίσιον ἀγάλματα οὐ μεγάλα ἐστὶν Ἡρακλέους καὶ Ἐρμοῦ τε καὶ Ἀπόλλωνος Σπηλαῖται καλούμενοι· τὸ δὲ ἀπέχει ὅσον τριάκοντα τοῦ ἕστεως σταδίου κτλ.

Ὡς πρὸς τοὺς χρόνους τῆς εἰσβολῆς τῶν Γαλατῶν εἰς τὰ περὶ τὸ Θεμισώνιον μέρη τῆς Φρυγίας παρατηρητέον ὅτι τὸ Θεμισώνιον καλεῖται ἀπὸ Θεμισῶνος, περὶ οὗ ὁ Φύλαρχος κατὰ Ἀθήναιον X 438 d λέγει: περὶ αὐτὸν (δηλαδὴ τὸν τῆς Συρίας βασιλέα Ἀντίοχον τὸν δεύτερον) δύο ἦσαν οἱ διοικοῦντες τὴν βασιλείαν, Ἀριστος καὶ Θεμισῶν, Κύπριοι μὲν γένος καὶ ἀδελφοί, ἐρώμενοι δὲ ἀμφοτέροι τοῦ Ἀντιόχου· καὶ κατὰ Πύθερμον τὸν Ἐφέσιον παρὰ Ἀθηναίῳ VII 289 f Θεμισῶν ὁ Κύπριος τὰ Ἀντιόχου τοῦ βασιλέως παιδικὰ οὐ μόνον ἐν ταῖς πανηγύρεσιν ἀνεκηρύσσεται Θεμισῶν Μακεδῶν Ἀντιόχου βασιλέως Ἡρακλῆς· καὶ παρῆν αὐτὸς ὁπότε τις τῶν ἐνδόξων θύοι καὶ ἀνέκειτο στρωμνὴν καθ' αὐτὸν ἔχων ἡμφιεσμένος λεοντῆν κτλ. Προσθέτει πρὸς ταῦτα ὁ Sir W. M. Ramsay, *The Cities and bishoprics of Phrygia I* 1 p. 252: «Themisonion, then, was founded by Antiochos II, and we may safely attribute the foundation to the later years of his reign. It presupposes the deification of Themison as Heracles, and that in its turn presupposes the deification of Antiochos, which was voted by the Milesians in 251». «The earliest fact recorded of it is the flight of its inhabitants before an invasion of the Gauls; but as the city was not founded at the time of the earliest Gaulish invasions under Antiochos I, we must assign the event to the raids between 246 and 230, if it be not a mere late legend, as we shall see some reason to suspect». Ὡσαύτως ὁ H. Hitzig καὶ ὁ H. Blümner, *Des Pausanias Beschreibung von Griechenland*, III 2 σ. 807 ἐπ., εἶναι τῆς γνώμης ὅτι τὰ ὑπὸ τοῦ Παιουσάνια διηγηθέντα δὲν ἀνήκουν εἰς τὴν πρώτην τῶν Γαλατῶν εἰσβολὴν ἀλλ' εἰς ὑστέρους χρόνους, ἀναφέροντες ὅτι κατὰ Euseb. Chron. I 251 ὁ Θεμισῶν ἀπέθανεν ἐν ἔτει 246 πρὸ Χρ. ἐν ἡλικίᾳ τεσσαράκοντα ἐτῶν· δὲν ἦν ὅμως παρὰ τῷ Εὐσεβείῳ τοιαύτην μυθίαν. Ὁρθῶς δὲ κατ' ἐμὲ εἶπεν ἤδη ὁ J. G. Droysen, *Geschichte des Hellenismus*, III 2 σ. 271: *Die Geschichte von dem Galaterüberfall bei Paus. X 32, 3 wird chronologisch nichts gegen die Annahme, dass die Gründung nach dem Kyprier Themison genannt sei, beweisen, da jener Überfall ebenso wohl den Zeiten des Antiochos Hierax als denen der ersten Invasion der Galater zugehören kann*. Πρβ. καὶ W. Tschernikower, *Die hellenistischen Städtegründungen von Alexander dem Grossen bis auf die römische Zeit*, *Philologus*,

Suppl. Bd. XIX. Heft 1. S. 32. Εἶναι δὲ πράγματι οὐκ ἀπίθανον ὅτι τοιαύτη εἰσβολὴ εἰς τοὺς περὶ τὸ Θεμισώνιον τόπους ἔγινεν, ὅτε ἡ ὀρμὴ καὶ ἡ δύναμις τῶν Γαλατῶν ἦτο ἀκόμη ἀκμαία, δηλαδὴ πρὸ τῆς μεγάλης νίκης, τὴν ὅποιαν τῇ βοηθείᾳ τῶν ἐλεφάντων αὐτοῦ κατήγαγεν κατ' αὐτῶν Ἀντίοχος ὁ διὰ τὴν νίκην ταύτην Σωτήρ ἐπικαλούμενος κατὰ τὸ 275 πρὸ Χρ., πρβ. W. M. Tarn, Cambridge Ancient History VII p. 106. 702. Ἐν τούτοις οὐκ ἀποκλείεται ὅτι ὁ Παυσανίας ἀκολουθῶν τὴν παράδοσιν τῶν ἐντοπίων ἀνέφερε τὰ γεγονότα ἐκεῖνα εἰς Θεμισωνεῖς ἂν καὶ ἀνεφέροντο εἰς τοὺς ὕστερον Θεμισωνεῖς καλουμένους κατοίκους τῶν τόπων ἐκεῖνων. Περὶ τοῦ ἄντρου τοῦ πλησίον τῆς πόλεως κειμένου οὐδεμίαν πληροφορίαν εὕρισκεται ἐν τῇ τοῦ Ramsay περιγραφῇ τῶν τόπων.

Ὅπωςδὴποτε τὰ ὑπὸ τοῦ Παυσανίου λεχθέντα δεικνύουσι, νομίζω, ὅτι ἀντίστασις εἰς τὴν τῶν Γαλατῶν ἔφοδον ἐκ μέρους τῶν Θεμισωνέων δὲν ἐγένετο οὐδὲ ἠδύνατο νὰ γένηται, καὶ ὅτι ἡ μόνη δι' αὐτοὺς ἐλπίς σωτηρίας ἦτο νὰ κρύπτονται ἐν τῷ ἄντρον· οὐκ ἀδίκως δὲ εἰκάζομεν ὅτι ὁ Γαλατικός στρατὸς παρήλασε τότε παρὰ τὸ Θεμισώνιον μὴ γενομένης παρ' αὐτὸ μάχης μηδεμιᾶς. Πρὸς δὲ τὴν εἰκασίαν ταύτην συμφωνεῖ τὸ εἰς τιμὴν τοῦ Νεοπτολέμου ἐπιγράμμα, ὅπερ κατὰ περιεργον σύμπτωσιν δὲν ἀναφέρεται ὑπὸ τοῦ Stähelin ἐν τῇ πραγματείᾳ αὐτοῦ· φαίνεται γὰρ ὅτι ἡ ἕττα τῶν Γαλατῶν καὶ τῶν συμμάχων αὐτοῖς Παιόνων καὶ Ἀγριάνων ἔλαβε χώραν εἰς ἀπόστασιν ὄχι καὶ τόσον μεγάλην τῆς πόλεως τῶν Γλωέων. Ἡ δὲ πόλις αὕτη δὲν θὰ εἶναι, ὅπως ἐνόμιζεν ὁ Haupt, πόλις τις, ἄγνωστος ἄλλοθεν, τῆς Πισιδίας, μόνον ὑπὸ τοῦ Στεφάνου ἀναφερομένη, ὅστις ἐν λέξει *Τλωῶς* λέγει· πόλις *Λυκίας*, ἀπὸ *Τλωῶ* τοῦ *Τρεμίλητος* καὶ *Πραξιδίου*ς νύμφης κτλ., ἔστι καὶ ἄλλη *Τλωῶς* πόλις *Πισιδίας*, ἀλλ' ἡ γνωστοτάτη πόλις τῆς *Λυκίας*· διότι τὸ ἐν στ. 3 τοῦ ἐπιγράμματος *οὐνεκεν ὄν Πισίδης* δὲν θὰ εἶχε νόημα, ἐὰν καὶ ἡ πόλις ἢ τιμῶσα τὸν Νεοπτόλεμον ἦτο *Πισιδική*· ἴσως ἡ μνεῖα *Πισιδικῆς* πόλεως *Τλωῶ* ὀφείλεται εἰς παρεξήγησιν αὐτοῦ τούτου τοῦ ἐπιγράμματος. Τῶν δὲ ἐξ μεγαλύτερων τῆς *Λυκίας* πόλεων, ἃς ἀναφέρει ὁ Στράβων XIV 3, 3, ἡ *Τλωῶς* εἶναι ἡ βορειότερα, κατὰ τὴν ὑπέρθεσιν τὴν εἰς *Κίβυραν* κειμένη, τοῦ Θεμισωνίου ἀπέχουσα, κατὰ R. Kiepert, *Formae orbis antiqui* VIII. IX, περὶ τὰ 110 χιλίόμετρα, περιγράφεται δὲ καὶ ὑπὸ νεωτέρων ἐπισκεπτῶν, μετὰ τὸν Ch. Fellows. *Travels and researches in Asia Minor, more particularly in Lycia* (1852), τοῦ O. Benndorf καὶ τῶν μετ' αὐτοῦ *Reisen in Lykien* κτλ. I σ. 138 ἐπ., καὶ τοῦ A. Philippson, *Reisen und Forschungen im westlichen Kleinasien* V (*Ergänzungsheft* 183 zu *Petermanns Mitteilungen*, 1910) σ. 94 ἐπ. Τὸ δὲ Θεμισώνιον, περὶ οὗ ἴδε Sir W. M. Ramsay, *The Cities and Bishoprics of Phrygia* I 1 σ. 252 ἐπ., κεῖται ἐπὶ ὄροπέδιου, ἔχοντος κατὰ Kiepert ὕψος 900 μέτρων ἄνωθεν τῆς θαλάσσης· ἴσως δὲ οἱ *Γαλάται* ἀνεληθόντες εἰς τοὺς

περὶ τὸ Θεμισώνιον τόπους ἐκ τοῦ αὐλῶνος τοῦ Μαιάνδρου καὶ ἐκ τῆς ἐπὶ Λυκίῳ ποταμῶ Λαοδικείας, ἀπεχούσης κατ' εὐθείαν γραμμὴν 45 χιλιομέτρα, προήγαγον ἔπειτα παρὰ τὴν Ἑριζαν (πρβ. νῦν M. Holleaux BCH LIV 245 σημ. 3), παρὰ τὴν εἰς ὕψος 1200 μέτρων κειμένην Κίβυραν καὶ παρὰ Βουβῶνα κατὰ τὴν ἐπὶ τὴν Λυκίαν ἄγουσαν· ἡ δὲ ὁδὸς αὕτη διάγει εἰς τὰ μεθόρια τῆς δυτικῆς Φρυγίας τῆς ὑπὸ Πισιδῶν, ὅπως δεικνύει ὁ Ramsay σ. 252, κατωκημένης καὶ τῆς Λυκίας κατὰ τὴν νῦν Indje Bel λεγομένην ὑπέρθειν διὰ ὑψηλῶν βουνῶν ἀνερχομένων, κατὰ Philippson, τοῦ μὲν Kartal Dag εἰς ὕψος 2600, τοῦ δὲ Karindja Dag εἰς ὕψος 2500 μέτρων. Ἴσως δὲ ὁ ἀρχηγὸς τοῦ ἀντιταχθέντος τοῖς Γαλάταις καὶ τοῖς συμμάχοις αὐτῶν στρατοῦ ἐξεπίτηδες ἐπέτρεψεν αὐτοῖς, ὅπως προχωρήσουν ἕως τῶν μεθορίων τῆς Λυκίας ἢ καὶ πέραν αὐτῶν καὶ ὅπως ἐμπέσουν εἰς δυσχωρίας, εἰς τὰς ὁποίας ἀνέμεινεν αὐτοὺς ὁ ὄλεθρος. Ἡ δὲ νίκη, ἣντινα ὁ Νεοπτόλεμος καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ κατήγαγον ὑπὸ οἰαζδήποτε περιστάσεις κατὰ τῶν βαρβάρων, ἔσωσεν ἀπὸ τῆς καταδρομῆς αὐτῶν ὄχι μόνον τὴν πόλιν τῶν Τλωέων ἀλλὰ καὶ σύμπασαν τὴν Λυκίαν ἢ τοῦλάχιστον τὰ κυριώτερα μέρη αὐτῆς, δηλαδὴ τὸν μεγαλοπρεπέστατον αὐλῶνα τοῦ Ξάνθου ποταμοῦ, τὸν περιέχοντα τὰς ἐπιφανεστέρας τῶν Λυκικῶν πόλεων, τὴν Ξάνθον, τὰ Πίναρα καὶ τὰ Πάταρα. Ὅπως δὲ ἀποδεικνύει καὶ τις ἐκ Ξάνθου ἐπιγραφῆ τοῦ ἔτους 256 πρὸ Χρ., νῦν ἐν τῷ Βρετανικῷ Μουσεῖῳ ἀποκειμένη, Inscr. Brit. Mus. IV 1042, TAM II 262, ἡ Λυκία ὑπήγετο τότε εἰς τὴν κυριαρχίαν τῶν Πτολεμαίων, ἤδη ἀπὸ τοῦ ἔτους 295 πρὸ Χρ. κατὰ Beloch, IV 1 σ. 395 ἐπ. καὶ IV 2 σ. 335 ἐπ., πρβ. καὶ W. Ruge, RE XIII 2274.

Ἐπανερχομαι ἤδη εἰς τὰς ἐν τέλει τοῦ πρώτου στίχου λέξεις ἐρωτῶν ποῖοι εἶναι ἄρα γε οἱ τρισσοὶ ἀδελφοί, εἰς τὸ τέμενος τῶν ὁποίων οἱ Τλωεῖς ἔστησαν τὸν τοῦ Πισίδου Νεοπτολέμου ἀνδριάντα;

Ὁ μὲν Haupt ἐμβαλὼν τὴν μνεῖαν τοῦ Διός, τοῦ Ποσειδῶνος καὶ τοῦ Ἄδου ἐδήλωσε συνάμα ὅτι δὲν εὐρίσκεται εἰς θέσιν νὰ ὀρίση ποῖοι εἶναι οἱ ἀδελφοὶ οὗτοι καὶ ὅτι θεωρεῖ τὴν ζήτησιν ταύτην ἀνωφελῆ, λέγων «*qui tres fratres utrum Juppiter Neptunus Pluto fuerint an alii significantur, de quibus coniecturam facere non tam difficile est quam inutile, dicere non possum*». Ὁ δὲ Preger ἀπλῶς ὁμολογεῖ τὴν ἀπορίαν αὐτοῦ· «*Quam deorum vel dearum triadem venarati sint Lycii, nescimus*». Τὴν λύσιν τοῦ ζητήματος παρέχει ἡμῖν, ἐὰν δὲν ἀπατώμαι, ἡ παράδοσις, ὅτι οἱ κτίσται τριῶν πόλεων τῆς Λυκίας, τῆς Τλωῦ, τῆς Κράγου, τῶν Πινάρων, ἦσαν τρεῖς ἀδελφοί, ὁ Τλωός, ὁ Κράγος, ὁ Πίναλος· ἡ δὲ παράδοσις αὕτη ἀναφέρεται ἐν ἐπιγραφῇ ἐκ Σιδύμων τῆς Λυκίας ἐκδεδομένη ὑπὸ τοῦ O. Benndorf, Reisen in Lykien κτλ. I σ. 75 ἐπ. καὶ ὑπὸ E. Kalinka, Tituli Asiae minoris II σ. 63 ἐπ., ἀρ. 174. Ἡ ἐπιγραφὴ αὕτη κατὰ τὰς ὑπ' ἐμοῦ ἐπιχειρηθείσας συμπληρώσεις τῶν στ.

4 ἐπ. τῆς πρώτης στήλης αὐτῆς περιέχει ἐπιστολὴν τῆς πόλεως τῶν Γλωέων πρὸς τὴν πόλιν τῶν Σιδυμέων, φέρει δὲ εἰς γνῶσιν τῶν Σιδυμέων ὅτι Ἰέρων τις καταστάς εἰς τὴν ἐκκλησίαν ἐξήγησε τὴν τῶν Γλωέων πρὸς τοὺς Σιδυμεῖς συγγένειαν καὶ ἀνενεώσατο χρησμόν τινα (D στ. 8 ἐπ.) δοθέντα Σιδυμεῦσι περὶ νεωκόρου παρθένου τῆ Ἀρτέμιδι· ἐν δὲ τῷ λόγῳ αὐτοῦ, τὸν ὁποῖον ἡ ἐπιστολὴ αὐτολεξεί ἀναφέρει, μνεῖαν κάμνει ὁ Ἰέρων ἐν Α στ. 16 ἐπ. *Τρεμίλου καὶ Πραξιδικῆς ἐξ ὧν Γλώος καὶ Κράγος καὶ Πίναλος*, προσθῆται δέ: *γενεαλογίας καὶ ὑπ' ἐμοῦ πολλάκις δεδηλωμένης κατὰ τὰς Πολυχάρμου καὶ ἐτέρων ἱστορίας· ὁ δὲ Πολύχαρμος εἶναι ὁ Ναυκρατίτης ἱστοριογράφος ὁ συγγραφέας Λυκιάκῃ καὶ ἄλλα τινά, ὧν τὰ περιωθέντα ἀποσπάσματα συνέλεξεν ὁ C. Müller FHG IV 479 ἐπ.,* πρβ. E. Stemplinger, *Studien zu den Ethnika des Stephanos von Byzanz*, Programm des Kgl. Maximilians-Gymnasiums, München, 1902, σ. 31. Ὑπάρχει ἐν τούτοις καὶ ἄλλη παράδοσις περὶ τῶν ἐν λόγῳ Λυκιακῶν ἡρώων, γνωστὴ ἐξ ἀποσπάσματος τῆς Ἡρακλείας τοῦ Πανυασίδος (frg. 18 Kinhel):

Ἐνθα δ' ἔναιε μέγας Τρεμίλης καὶ ἔγχε θύγατρα
 νύμφην Ὠγυγίην ἣν Πραξιδικὴν καλέουσιν
 Σίβρω ἐπ' ἄργυρέῳ, ποταμῷ παρὰ δινήεντι
 τῆς δ' ὄλοοι παῖδες Γλώος Ξάνθος Πίναρος τε
 καὶ Κράγος ὅς κρατέων πάσας λήϊζετ' ἄρουρας,

πρβ. καὶ Kalinka TAM II σ. 64. 97.

Κατὰ τὴν γενεαλογίαν ταύτην ὁ Γλώος εἶχε τρεῖς ἀδελφοὺς νεωτέρους, ὧν ὁ πρῶτος εἶναι ὁ Ξάνθος, δευτερεύων λοιπὸν τῶν τεσσάρων ἀδελφῶν κατὰ τὸ ἀξίωμα· ἡ δὲ ἐτέρα γενεαλογία ἢ κατὰ τὰς Πολυχάρμου καὶ ἐτέρων ἱστορίας, ἀναφερομένη ἐν τῷ λόγῳ τοῦ Ἰέρωνος, ἀνεγνωρισμένη δὲ προφανῶς ὑπὸ τῶν Γλωέων, παραλείπει αὐτόν. Τοῦτο δὲ εἶναι ἀξιοπαρατήρητον, διότι κατὰ πλείονας ἄλλας μαρτυρίας ὁ Ξάνθος ἐθεωρεῖτο ξένος καὶ ἔπηλος· κατὰ μὲν Στέφανον τὸν Βυζάντιον ἡ πόλις Ξάνθος ἐκλήθη ἀπὸ Ξάνθου Αἰγυπτίου ἢ Κρητὸς οἰκιστοῦ· ὁ δὲ Διόδωρος V 81, 2 λέγει *Ξάνθος ὁ Τριόπου τῶν ἐξ Ἀργους Πελασγῶν βασιλεύων καὶ μετασχόν τι μέρος τῆς Λυκίας χώρας* κτλ., πρβ. καὶ U. v. Wilamowitz, *Hellenistische Dichtung* II 36 σημ. 1. ἄλλην δὲ γενεαλογίαν ἀναφέρει ὁ Εὐστάθιος ἐν σχολίῳ εἰς στ. 129 τῆς τοῦ Διονυσίου Περιηγήσεως, Geogr. gr. min. II σ. 239· κατὰ γε ταύτην *Πάταρος καὶ Ξάνθος λησταὶ παῖδες Λαπεῶνος βίον ἐκ τοῦ πειρατεύειν ἀποχρῶντα πορισάμενοι κατέλυσαν τὴν τοῦ ληστεύειν πλάνην καὶ τῇ Λυκίων γῆ προσσχόντες ὤκησαν βεβαίως ἐκεῖ καὶ ἀπὸ μὲν τοῦ πρεσβυτέρου Ξάνθου ποταμὸς ἐκεῖ Ξάνθος ἐκλήθη καὶ πόλις ὁμώνυμος, ἀπὸ δὲ τοῦ λοιποῦ ἐκλήθη τὰ Πάταρα.* Ἡ

γενεαλογία αὕτη δὲν γνωρίζει ἄλλους ἀδελφούς Ξάνθου τοῦ κτίσαντος τὴν κατὰ Στράβωνα XIV 3, 3 μεγίστην τῶν ἐν Λυκίᾳ πόλεων Ξάνθον καὶ Πιτάρου τοῦ κτίσαντος τὴν πλησίον τῆς θαλάσσης κειμένην πόλιν τῶν Πατάρων ἀφ' ἐτέρου δὲ ἢ κατὰ τὰς *Πολυχάρμου καὶ ἐτέρων ἱστορίας* ἐν TAM II 174 γενεαλογία οὐδεμίαν κάμνει μνεῖαν τοῦ Ξάνθου, κατὰ Stemplinger, διότι καὶ συγγενείας πρὸς τοὺς Ξανθίους ἐν τῷ τοῦ Ἰέρωνος λόγῳ οὐδεμίαν μνεῖαν γίνεταί· ἐπειδὴ δὲ τοιαύτη δὲν γίνεταί, ὑποθέτω ὅτι σκοπίμως ὁ λόγος ἀποβλέπει μόνον εἰς τὴν Γλωέων, Πιναρέων καὶ Σιδυμέων συγγένειαν, συμφώνως πρὸς γενεαλογίαν μὴ καταλέγουσαν τὸν Ξάνθον εἰς τοὺς τοῦ Τρεμίλου, ἀρχηγοῦ τῶν ὕστερον Λυκίων καλουμένων, καὶ τῆς Πραξιδικῆς οὐσίας, ἐπομένως δὲ μηδεμίαν ἀναγνωρίζουσαν συγγένειαν ἢ τοῦλάχιστον μηδεμίαν στενὴν μεταξὺ Γλωέων, Πιναρέων καὶ Σιδυμέων ἀφ' ἑνός, ἀφ' ἐτέρου δὲ Ξανθίων συγγένειαν. Σημειωτέον δὲ ὅτι ἢ μὲν Ξάνθος κεῖται ἐν αὐτῷ τῷ αὐλῶνι τοῦ Ξάνθου ποταμοῦ, μεγαλοπρεπῶς πρὸς τὴν θαλάσσαν ἀναπεταννυμένῳ, τὰ δὲ Πάταρα παρὰ τὴν θάλασσαν, ἢ δὲ Γλωῆς, τὰ Πίναρα καὶ τὰ Σίδυμα εἰς τὴν ὄρεινὴν ἐν ἰκανῇ ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ ἀποστάσει. Μήπως λοιπὸν κατὰ τινὰ παράδοσιν οἱ κατέχοντες τὰς τρεῖς πόλεις ταύτας περιωρισθήσαν εἰς τὰ ὑπ' αὐτῶν νεμόμενα μέρη ὑπὸ τινων ἄλλων μετ' αὐτοὺς διὰ θαλάσσης εἰς τὴν Λυκίαν ἐλθόντων καὶ τὴν περὶ τὴν Ξάνθον καὶ τὰ Πάταρα πεδιάδα καταλαβόντων, Τρεμίλων καὶ τούτων κατὰ Πανύασσιν, Πελασγῶν δὲ κατ' ἄλλους; Οἱ δὲ Τρεμίλοι, ὕστερον Λύκιοι καλούμενοι, ἤλθον διὰ θαλάσσης εἰς τὴν Λυκίαν, πρβ. Eduard Meyer, *Geschichte des Altertums* II 1² σ. 545 ἐπ.· ἐπιγραφαὶ δὲ ἐν Λυκιακῇ γραφῇ καὶ γλώσσῃ γεγραμμένα μέχρι τοῦδε εὐρέθησαν μόνον ἐν τῷ αὐλῶνι τοῦ Ξάνθου ποταμοῦ καὶ ἐν τοῖς παραλλοῖς τῆς Λυκίας μέρεσιν. Ὅπωςδὴποτε γενεαλογία ἐπισήμως ἀνεγνωρισμένη ὑπὸ τῶν τριῶν πόλεων τῆς Γλωῆς, τῶν Σιδύμων, κτίσματος Σιδύμου οὐκ ἔστιν ἢ τῶν Πινάρων ἀναφέρει τρεῖς οὐσίους τοῦ ἐπιχωρίου ἤρωος Τρεμίλου καὶ τῆς Πραξιδικῆς, τὸν Γλωῆων, τὸν Κράγον καὶ τὸν Πίναλον· νομίζω δὲ ὅτι οὗτοι εἶναι οἱ ἐν τῷ εἰς τιμὴν τοῦ Νεοπτολέμου ἐπιγράμματι ἀναφερόμενοι τρισσοὶ ἀδελφοὶ καὶ ὅτι τὸ ἱερὸν τῶν τρισσῶν τούτων ἀδελφῶν, τοῦ Γλωῆων ὄντος τοῦ πρεσβυτέρου αὐτῶν, ἔκειτο ἐν τῇ πόλει ἢ ἐν τῇ χώρᾳ τῶν Γλωέων.

Ἵπολείπεται ἤδη νὰ προσθέσω ὀλίγα τινὰ περὶ τοῦ Νεοπτολέμου.

Οἱ συγγραφεῖς, ὅπως φαίνεται, οὐδεμίαν διασώζουσι μνεῖαν αὐτοῦ, οὐδὲ ἀναφέρεται, ἀφ' ὅσον γνωρίζω, ἐν ταῖς ἐπιγραφαῖς. Ἐν τούτοις ἔχω πεποιθήσιν ὅτι ἀπαντᾷ ἐν παπύροις τῆς Αἰγύπτου καὶ δὴ ὡς ἱερεὺς Ἀλεξάνδρου καὶ Θεῶν Ἀδελφῶν ἐν ἔτει 252-251 πρὸ Χρ. καὶ ἐν τῷ ἐπομένῳ ἔτει.

Ἐν παπύρῳ Hibeh 98, στ. 5 ἐπ. ἀνεγνώσθη ἢ ἐξῆς χρονολογία:

Βασιλεύοντος Πτολεμαίου τοῦ Πτολεμαίου Σωτήρος (ἔτους) λδ' ἐφ' ἱερέως Νεοπτολέμου τοῦ Φριξίου κτλ., ἀλλὰ τοῦ πατρωνυμικοῦ τὰ τέσσαρα πρῶτα

γράμματα ἐσημειώθησαν ὑπὸ τοῦ ἐκδότη ὡς ἀσφαῖ, φαίνεται δὲ ὅτι τοῦ τέλους μόνον τοῦ πατρωνυμικοῦ ἀναγνωσκομένου μετὰ τινος βεβαιότητος, ὁ ἐκδότης προσεπάθησεν, ὅπως συμβαίνει ἐν τοιαύτῃ περιστάσει, νὰ ἀποκαταστήσῃ ὄνομα ἐλληνικὸν ὅπωςδῆποτε ἀνταποκρινόμενον εἰς τὰ ἐπὶ τοῦ παπύρου ἔχνη· ἀλλ' εἴπερ εἶναι γνωστὸν τὸ ὄνομα Φοῖξος, ἄγνωστον εἶναι Φοῖξιος. Εὐτυχῶς μετ' οὐ πολὺ ἀνεγνώσθη ἡ αὐτῆ χρονολογία καὶ ἐν παπύρῳ τῆς συλλογῆς τοῦ Βρεττανικοῦ Μουσείου ἀρ. 2243, ἔχει δὲ κατὰ Η. I. Bell οὕτως :

Ἐφ' ἱερέως Νεοπολέμου τοῦ Κραίσιος Ἀλεξάνδρου καὶ Θεῶν Ἀδελφῶν κτλ.

Ἐσαύτως δὲ καὶ ὁ G. Vitelli ἐν παπύρῳ τῆς Società Italiana V 515 χρονολογουμένου ἐκ τοῦ ἐπομένου ἔτους 251-250 ἀνέγνωσε τὸ πατρωνυμικὸν Κραίσιος, προσθέτων ὅμως «non si posse assolutamente escludere Κρεισιος». Περὶ δὲ τοῦ ἐν Λονδίνῳ παπύρου ὁ Bell παρετήρησεν : «The name . . . seems quite certain. Hence Φοῖξιος in P. Hibeh 98. 8 is presumably to be corrected to Κραίσιος as pointed out by Vitelli».

Εἶναι δὲ γνωστὸν ὅτι τὴν ἱερατείαν αὐτὴν κατεῖχον ἄνδρες ἐκ τῶν πρώτων τῆς Πτολεμαϊκῆς αὐλῆς, πρβ. G. Plaumann, RE VIII 1436 ἐπ. καὶ τὸν συνταχθέντα ὑπ' αὐτοῦ ἐν σ. 1439 ἐπ. κατάλογον τῶν ἐν τοῖς ἐλληνικοῖς καὶ δημοτικοῖς παπύροις ἀναφερομένων ἐπωνύμων ἱερέων. Οὕτως ὁ πρῶτος ἱερεὺς Ἀλεξάνδρου ἐν ἔτει 285-284 πρὸ Χρ. Μενέλαος Λαάγου (ἀριθ. 1 τοῦ καταλόγου τοῦ Plaumann, ἴδε καὶ U. v. Wilamowitz, Hellenistische Dichtung, II 320. 338) ἤτο ἀδελφὸς τοῦ βασιλέως Πτολεμαίου τοῦ ἐπικαλουμένου Σωτήρος, ὁ δὲ ἐν ἔτει 271-270 ἱερεὺς Πάτροκλος Πάτρονος (ἀρ. 7) εἶναι γνωστὸς ὡς νύαρχος ἐκ τῶν εἰς τιμὴν αὐτοῦ ψηφισμάτων τῶν Θηραίων καὶ Ἰτανίων OGI 44. 45 καὶ Ἀρχ. Ἐφ. 1920 σ. 85 ἐπ., ὁ δὲ ἐν ἔτει 264-263 Πέλοψ Ἀλεξάνδρου (ἀρ. 10), τιμηθεὶς ὑπὸ Σαμίων διὰ τοῦ ψηφίσματος Ath. Mitt. XLIV 24 ἀρ. 11, εἶναι πατήρ, ὅπως ἀπέδειξα Anzeiger der Wiener Akademie, phil.-hist. Kl., 1920 σ. 53 καὶ 1924 σ. 111 Πέλοπος τοῦ Πέλοπος, ὅσπερ ἐν ἔτει 203 μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Φιλοπάτορος Πτολεμαίου ἐστάλη ὡς πρεσβευτῆς εἰς Ἀσίαν πρὸς τὸν τῆς Συρίας βασιλέα Ἀντίοχον· ὁ δὲ ἐν ἔτει 255-254 ἱερεὺς Ἀλεξάνδρου καὶ Θεῶν Ἀδελφῶν Γλαύκων Ἐτεοκλέους (πρβ. U. Wilcken, Archiv. f. Papyrusf. VI 75 καὶ C. C. Edgar, Zenon Papyri in the University of Michigan Collection, 1931, σ. 4) ἤτο ἀδελφὸς Χρεμωνίδου τοῦ Ἐτεοκλέους Αἰθαλίδου τοῦ εἰσηγησαμένου τὸ τῶν Ἀθηναίων περὶ τοῦ κατ' αὐτὸν Χρεμωνιδείου καλουμένου πολέμου ψήφισμα. IG II² 686. 687, add. σ. 664, Sylloge³ 484. 485. Τέλος δὲ ἀναφέρω Σωσίβιον Διοσκουρίδου ἱερέα 235-234 (Plaumann, ἀρ. 33), ὅστις ἐπὶ Πτολεμαίου Φιλοπάτορος κατὰ Πολύβιον V 35, 7 μάλιστα προεστιάει τῶν πραγμάτων, ὕστερον δὲ ἔγινε, ὅπως ὁ αὐτὸς λέγει XV 25, 1, καὶ ψευδεπίτροπος Πτολεμαίου τοῦ Ἐπιφανοῦς,

Πτολεμαῖον Χρυσέριμον 225-224 (πρβ. Plaumann ἀρ. 43 καὶ 61) καὶ Ἀγαθοκλέα Ἀγαθοκλέους 216-215 (πρβ. Plaumann ἀρ. 49), ἀρκούμενος τούτοις τοῖς παραδείγμασιν, ὅπως ἀποδείξω τὴν ἐπιφάνειαν τῶν εἰς τοῦτο τὸ ἀξίωμα αἰρεθέντων ἀνδρῶν.

Δὲν δύναται δὲ νὰ εἶναι τυχεῖα μόνον σύμπτωσις Νεοπτόλεμος τις Πισίδης υἱὸς Κρέσσου, ὅπως ἔχει ἐν τοῖς Στεφάνου τοῦ Βυζαντίου χειρογράφοις τὸ πατρωνυμικόν, νὰ εἶναι γνωστὸς διὰ τοῦ ἐπιγράμματος ὡς σώσας τὴν Πτολεμαϊκὴν τότε Λυκίαν ἀπὸ τῆς εἰσβολῆς τῶν Γαλατῶν ἐν τοῖς μετὰ 278-7 πρὸ Χρ. χρόνοις καὶ Νεοπτόλεμος τις ἀγνώστου πατρίδος υἱὸς Κραίσου, ὅπως ἀναγινώσκειται τὸ πατρωνυμικόν ἐν τοῖς παπύροις Lond. 2243 καὶ Soc. Ital. V 515, νὰ εἶναι περὶ τὰ μέσα τοῦ τρίτου αἰῶνος εἷς τῶν ἐπιφανεστέρων ἀνδρῶν τῆς Πτολεμαϊκῆς αὐλῆς. Δὲν ἀμφιβάλλω δὲ ὅτι πρόκειται περὶ τοῦ αὐτοῦ ἀνδρός, ὅστις μετὰ τὴν κατὰ τῶν Γαλατῶν νίκην, ἴσως κατὰ πρόσκλησιν τοῦ τότε βασιλέως Πτολεμαίου τοῦ Φιλαδέλφου, μετέβη ἐκ τῆς πατρίδος αὐτοῦ Πισιδίας εἰς Ἀλεξάνδρειαν καὶ παραμένων ἐκεῖ ἔτυχε τῶν μεγίστων τιμῶν εἶναι δὲ γνωστὸν ἐκ τῶν παπύρων καὶ ἰδίως τῶν τοῦ ἀρχαίου τοῦ Ζήνωνος, περὶ ὧν μετὰ τὸν M. Rostovtzeff, *A large estate in Egypt in the third century B. C.* (1922) καὶ τὸν P. Viereck. *Philadelphieia, Morgenland*, Heft 16 (1928) νῦν διαλαμβάνει ὁ C. C. Edgar ἐν τῷ ἄνω μνημονευθέντι συγγράμματι αὐτοῦ, ὅτι πολλοὶ Ἕλληγές τε καὶ ἄλλοι ἐκ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας καὶ μάλιστα ἐκ τῶν μεσημβρινοδυτικῶν μερῶν αὐτῆς ἐγκατεστάθησαν κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους ἐν Αἰγύπτῳ καὶ εὐδοκίμησαν ἐκεῖ, πρβ. καὶ F. Heichelheim, *Die auswärtige Bevölkerung im Ptolemäerreich*, *Klio*, Beiheft XVIII σ. 59 ἐπ. καὶ *Archiv f. Papyrusf.* IX 47 ἐπ.

Ἐπιφελούμαι δὲ τῆς εὐκαιρίας ταύτης, ὅπως ἐν παρεμβάσει ἐκθέσω εἰκασίως τινὰς σχετικὰς πρὸς ἄλλον ἱερέα Ἀλεξάνδρου καὶ Θεῶν Ἀδελφῶν, ἐκ Λυκίας ὅπως μου φαίνεται καταγόμενον, Τληπόλεμον τὸν Ἀρταπάτου, ὅστις ὡς ἱερεὺς τοῦ ἔτους 247-6 πρὸ Χρ. ἀναφέρεται ἐν P. Petr. III 43(2) καὶ P. Dem. Louvre 2438, ἴδε Plaumann ὑπ' ἀρ. 23, καὶ ὡς ἱερεὺς τοῦ ἐπομένου ἔτους 246-5 ἐν παπύρῳ ἐκ τοῦ ἀρχαίου τοῦ Ζήνωνος ἐκδοθέντι ὑπὸ C. C. Edgar, *Annales du service des antiquités de l'Égypte* XX 28 ἐπ., *Sammelbuch* III S. 107 Nr. 6759· εἶναι δὲ ἀξιοσημείωτον ὅτι καὶ ἀποθανόντος τοῦ βασιλέως Πτολεμαίου τοῦ Φιλαδέλφου ὁ Τληπόλεμος διετηρήθη ἐν τῷ ἀξιώματι αὐτοῦ, πρβ. Edgar p. 29: It appears... that Tlepolemos surviving the king by whom he had been appointed, was retained in office for a second term, while the priestess who was appointed along with him either died or was not reinstated. Ὅτι δὲ Λύκιος ἦτο ὁ Τληπόλεμος Ἀρταπάτου οὗτος, ὑποδεικνύει ἐπιγραφὴ ἐκ Δελφῶν, τῆς ὁποίας μνησίαν ἔκαμεν ἐσχάτως ὁ É. Bourguet, *Fouilles de Delphes* III 1 σ. 269 ἐν τοῖς σχολίοις, μετὰ τῶν ὁποίων ἐδημοσίευσεν ψήφισμα τῶν Δελφῶν εἰς τιμὴν Λυκίου τινός, πρβ. καὶ L.

Robert, BCH LII 176 ἐπ.: τῆς δὲ ἐπιγραφῆς ἐκείνης, ἐκδεδομένης ὑπὸ Α. Nikitsky ἐν τῇ Ἐφημερίδι τοῦ Ῥωσικοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας 1895 σ. 115 ἐπ. ἐν πραγματεία, ἣν δυστυχῶς δὲν κατώρθωσα νὰ ἴδω, ἀπεικονισμένης δὲ καὶ ἐν ταῖς Ῥωσιστὶ γεγραμμέναις Δελφικαῖς Ἐπιγραφικαῖς Μελέταις (1894-5) τοῦ ἰδίου, πίν. V ἀρ. XVIII, οἱ στίχοι 7 ἐπ. ἔχουσιν οὕτως:

ἐπειδὴ Τληπόλεμος Ἄρταπάτου Λύκιος
ἐπαγγέλλεται συναυξῆσαι τοὺς ἐν Δελ[φοῖς]... ἀγομένους
ἀγῶνας τῶν τε Πυθίων καὶ Σ[ω]τηρίων ἀνατίθ[η]σιν
10 εἰς ταῦτα
ἀγῶ|νας

Ἡ ἐπιγραφή αὕτη ἀνάγεται ὑπὸ τοῦ Nikitsky, ὡς προκύπτει ἐκ τῶν ὑπὸ τοῦ Bourguet λεχθέντων, εἰς τὸ ἔτος 169 πρὸ Χρ. «C'est un décret avec des considérants qui devaient être développés, pour Tlepolemos, f. d'Artapates, »Lycien, nommé par Polybe XXVIII 16, 6 (κατὰ Th. Büttner-Wobst 19, 6). »La date de ce texte serait 169 av. s.-C. De cette même année est la décision du Sénat qui rend la liberté aux Lyciens». Ὁ Τληπόλεμος Ἄρταπάτου Λύκιος οὗτος εἶναι λοιπὸν κατὰ Nikitsky Τληπόλεμος ὁ ὑπὸ Πτολεμαίου τοῦ Φιλομήτορος κατὰ τὸν πρὸς Ἀντίοχον τὸν Ἐπιφανῆ πόλεμον ἐν ἔτει 169 πρὸ Χρ. πρὸς τοῦτον ἀποσταλεῖς πρεσβευτής. Ὅτε ὅμως ἐδημοσίευσεν ὁ Nikitsky τὴν ἐκ Δελφῶν ἐπιγραφὴν, οὐκέτι ἐγνώριζεν, ὅπως φαίνεται, τὸν ὁμώνυμον τῷ τιμωμένῳ ἐν ἔτει 247-6 καὶ 246-5 πρὸ Χρ. ἱερέα Ἀλεξάνδρου κτλ. γνωστοῦ δὲ γενομένου τούτου ἡ χρονολογία τῆς ἐπιγραφῆς ἀπαιτεῖ ἀναθεώρησιν. Μήπως ὁ τιμώμενος εἶναι αὐτὸς ὁ ἐν τοῖς ἔτεσι ἐκεῖνοις ἱερέυς; Ὅτι πρόκειται περὶ ἀνδρὸς μεγάλῃν καὶ ἐπίσημον θέσιν ἔχοντος, ἀποδεικνύει ἡ μνεῖα ἐπαγγελίας σχετικῆς πρὸς τὴν συναυξῆσιν τῶν ἐν Δελφοῖς ἀγῶνων καὶ ἀναθέσεως, χρημάτων, ὅπως νομίζω, ἐν στ. 8 ἐπ. Δυστυχῶς τὰ ἐν τοῖς πρώτοις στίχοις τῆς ἐπιγραφῆς σωζόμενα, ἐν στ. 1 ἀποσταλ[ε]ῖς, ἐν στ. 2 Ἀνδροσθέν-, ἐν στ. 3 ἐ τοῖς Πτολεμαίον ο, ἐν στ. 4 -ν δὲ ἐν Αἰτωλία Φύσκο-, ἐν στ. 5 -ους καὶ ἱερομνάμονας γραμμ[α]-, ἐν στ. 6 στρατιωτῶν ἐκατόνταρχος δὲν ἐπιτρέπουν νὰ σχηματίσωμεν σαφῆ ἰδέαν περὶ τῶν περιεχομένων. Ἡ γραφή ὅμως, κρινομένη ἐκ τῆς εἰκόνης τῆς ὑπὸ τοῦ Nikitsky δημοσιευθείσης, ἀρμόζει μᾶλλον, ἂν δὲν ἀπατώμαι, εἰς τὸν τρίτον παρὰ εἰς τὸν δεύτερον πρὸ Χρ. αἰῶνα. Πιθανὸν δὲ ὅτι οὗτος, ὁ Τληπόλεμος Ἄρταπάτου Λύκιος εἶναι ὁ Τληπόλεμος Λύκιος, ὃν ἀναφέρει ὁ Παυσανίας ἐν τοῖς περὶ Ὀλυμπίας V 8, 11: ἔθεσαν δὲ ὕστερον καὶ συνωρίδα πόλων καὶ πόλων κέλητα ἐπὶ μὲν δὴ τῇ συνωρίδι Βελιστίχην ἐκ Μακεδονίας τῆς ἐπὶ θαλάσῃ γυναῖκα, Τληπόλεμον δὲ Λύκιον ἀναγορευθῆναι λέγουσιν ἐπὶ τῷ κέλητι, τοῦτον μὲν ἐπὶ τῆς

πρώτης και τριακοστῆς τε και εκατοστῆς Ὀλυμπιάδος (256 πρὸ Χρ.), τῆς δὲ Βελιστίχης τὴν συνωρίδα Ὀλυμπιάδι πρὸ ταύτης τρίτῃ (264 πρὸ Χρ.)· περὶ δὲ τῆς Βιλιστίχης τῆς ἐρωμένης Πτολεμαίου τοῦ Φιλαδέλφου πρβ. νῦν U. v. Wilamowitz, Hellenistische Dichtung I 30. 46, II 316 και U. Wilcken, Arch. f. Papyrusf. VI 453; G. H. Förster. Die Sieger in den olympischen Spielen, 2. Teil, Programm Zwickau, 1892, σ. 6 ἐπ.

Ἀπόγονος δὲ Τληπολέμου τοῦ Ἀρταπάτου Λυκίου θὰ εἶναι Ἀρταπάτης Στασιθέμιος Ξάνθιος, ὃν τιμᾶ τὸ νῦν ἐν Liverpool ἀποκείμενον ψήφισμα τῶν Ξανθίων TAM II 261 (α στ. 6 ἐπ.) ἄνδρα ἀγαθὸν διὰ προγόνων γενόμενον και ἱππαρχήσαντα και στρατηγήσαντα Λυκίων και ἀγωνοθετήσαντα και πρεσβεύσαντα εἰς Ρώμην και ἐν πάσῃ τῇ πολιτείᾳ ἀρετῇ διενέγκαντα· εἰρήσθω δ' ἐν παρόδῳ ὅτι ἡ προταθεῖσα ὑπὸ τοῦ E. Kalinka συμπλήρωσις τῶν πρώτων ἐπὶ τῆς πλευρᾶς α τοῦ λίθου στίχων:

[τὸ δὲ ψήφισμα τόδε ἀνέγραψαν ἐν στήλῃ;]
 [λιθίνῃ και ἀνέστ;]ησαν Ἀπό[λλωνι; καθὼς]
 [ὑπογ]έγραπται· στεφανοῖ Ξανθίων ὁ δῆ-]
 [μος] Ἀρταπάτην Στασιθέμιος [Ξάνθιον,]
 [πολι]τευόμενον δὲ και ἐν ταῖς κ[ατὰ Λυκίαν]
 ὁ πόλεσι πάσαις, χρυσῶ στεφάν[ω ἀριστεί-]
 φ, ἄνδρα ἀγαθὸν διὰ προγόνων γ[ενόμε-]
 νον κτλ.

εἶναι φανερώς ἡμαρτημένη, οὐδέποτε γὰρ ἐν τοῖς ψηφίσμασιν προηγοῦνται τοῦ κειμένου ἐπισήμου ἀναγγελίας τῶν τιμῶν φράσεις, ὅπως αἱ ὑπὸ τοῦ Kalinka συμπληρωθεῖσαι, αὗται δὲ και καθ' ἑαυτὰς θεωρούμεναι ἐν τοιούτῳ ψηφίσματι δὲν ἔχουσι θέσιν. Δὲν ἀμφιβάλλω λοιπὸν ὅτι ὀρθῶς ἔχει ἡ ὑπ' ἐμοῦ ἤδη πρὸ ἐτῶν προταθεῖσα ἀλλὰ μὴ παραδεκτὴ γενομένη ὑπὸ τοῦ Kalinka συμπλήρωσις τοῦ πρώτου στίχου·

[γινομένης τ]ῆς ἀνα[γγελίας καθὼς]
 [ὑπογ]έγραπται.

πρβ. π.χ. Le Bas Wadd. 136 κατὰ τὴν ἐμὴν ἀνάγνωσιν Arch.-epigr. Mitt. XX σ. 61.

Ἐπειδὴ δὲ δηλοῖ ὁ Ἀρταπάτης ἐν στ. 9 ἐπ. τῆς ἐπὶ τῆς ἐτέρας πλευρᾶς β τοῦ λίθου TAM II 261 ἐπιγραφῆς ὅτι ἀκυρῶν πάσας τὰς πρὶν τεθειμένας διαθήκας δίδωμι τοὺς ἀγροὺς τοὺς ἐπάροχοντάς μοι πάντας ἐν τε τῇ Πιναρικῇ και ἐν τῇ Τλωικῇ Λητοῖ Ἀπόλλωνι Ἀρτέμιδι, φαίνεται ὅτι ἀπέθανεν ἄπαις, πιθανῶς κατὰ τὸν πρῶτον πρὸ Χρ. αἰῶνα, ἐξ ἄπικτος πρὸ τοῦ ἔτους 43 μ. Χ., ἐν ᾧ ἡ Λυκία ἐγένετο ἐπαρχία Ῥωμαίων, τελευταῖος γόνος ἐπιφανοῦς ποτε οἰκογενείας, ἀρχηγὸς τῆς ὁποίας ἴσως ἦτο

Πέρσης τις τῶν εὐγενῶν ἐγκατασταθεὶς ἐν Λυκίᾳ ἐν τοῖς χρόνοις τῆς τῶν Περσῶν κατο-
χῆς. Ἀνάγω δὲ εἰς τὴν αὐτὴν οἰκογένειαν καὶ ἐκεῖνον τὸν Τληπόλεμον, ἀγνώστου πατρω-
νομικοῦ, ὅς κατὰ Πολύβιον XV 25, 26, ἕως μὲν ὁ βασιλεὺς (δηλαδὴ Πτολεμαῖος ὁ
Φιλοπάτωρ καλούμενος, ἕως 203 πρὸ Χρ.,) ἔζη, τὰ καθ' ἑαυτὸν ἔπρατιεν, ἅμα δὲ τῷ
μεταλλάξει ἐκεῖνον ταχέως ἐξομαλίσας τὰ πλήθη στρατηγὸς πάλιν ἐγενήθη τῶν κατὰ
Πελοῦσιον τόπων, καταστὰς δὲ καὶ ἀρχηγὸς τοῦ κατὰ τοῦ Ἀγαθοκλέους κινήματός
νέος ὄν (κατὰ Πολύβιον XV 25, 31 καὶ XVI 21, 1 ἐπ.) μετεχειρίζετο τὰ τῆς βασι-
λείας τῶν Αἰγυπτίων πράγματα καὶ χρήματα οὐχ ὡς ἐπίτροπος τοῦ καταλειφθέντος
ὑπὸ Πτολεμαίου τοῦ Φιλοπάτορος παιδίου, Πτολεμαίου τοῦ Ἐπιφανοῦς καλούμενου,
ἀλλ' ὡς κληρονόμος (XVI 21, καὶ 22, 7, πρβ. E. Bevan, A history of Egypt
under the Ptolemaic Dynasty (1927) p. 252 ἐπ. Ὁ δὲ Τληπόλεμος οὗτος, νέος ὢν
ἐν ἔτει 20 πρὸ Χρ., (ἀλλὰ βεβαίως οὐχὶ καὶ παντελῶς, διότι ῥητῶς λέγει ὁ Πολύβιος
ὅτι χρόνον τινά, πρὸ τοῦ 203 πρὸ Χρ., τὰ καθ' ἑαυτὸν πράξας στρατηγὸς πάλιν ἐγενήθη
καὶ ὅτι κατὰ τὸ συνεχὲς ἐν στρατιωτικῷ βίῳ διεγεγόνει.) ἴσως ἦτο ἢ υἱόνος ἢ υἱὸς
Τληπολέμου τοῦ Ἀρταπάτου τοῦ ἐν ἔτει 247-6 καὶ 246-5 πρὸ Χρ. ἱερέως Ἀλεξάνδρου
καὶ Θεῶν Ἀδελφῶν· οὗτος δὲ ὁ Τληπόλεμος Ἀρταπάτου ἢ ἄλλος τις Τληπόλεμος
ἀνήκων εἰς τὴν οἰκογένειαν αὐτὴν πιθανῶς ἦτο καὶ ὁ κέλῃτι ἐν Ὀλυμπίᾳ νικήσας ἐν
ἔτει 256 πρὸ Χρ., ὃν ἀνέφερον ἤδη ἐν τοῖς προηγούμενοις· ὁ δὲ ἐν ἔτει 169 πρὸ Χρ.
πρσβευτῆς Τληπόλεμος ἴσως ἦτο δισέγγονος ἢ ἑγγόνος αὐτοῦ.

Τῆς αὐτῆς οἰκογενείας εἶναι ἀναμφιβόλως καὶ Ἀρταπάτης τις ἀναφερόμενος ὡς
στρατηγὸς εἰς δύο ἐπιγραφὰς εὑρεθείσας ὑπὸ Sayce εἰς μέρος τι τῆς Αἰγύπτου envi-
ron à quatre ou cinq milles au nord de Silsilis et à un mille au sud de
Heschân καὶ ἐκδοθείσας ἐν Revue des études grecques IV σ. 50 (F. Preisigke,
Sammelbuch I σ. 244, 245, πρβ. καὶ F. Bilabel, Sammelbuch III σ. 158 ἐπ.
ἀρ. 6843 ἐπ.).

1	L β Μεχ-
εἰρ Λακράτης
Ποσίδιππος
καὶ Ἀρταπάτης
5	στρατηγὸς
εγενετο
/ Μεχεῖρ ιθ.
2	L γ Φαμενώτ κ
Πρώταρχος Ἡρακλεώτης
Ζωπυρίων Μοσχίωνος
ἐπ' Ἀρταπ(ά)του στρατηγοῦ.

Περὶ τῶν χρόνων εἰς οὓς ἀνάγονται αἱ δύο ἐπιγραφαὶ αὗται οὐδὲν προσέθεσαν ὁ Sayce καὶ ὁ Preisigke. Ἐν τῷ πέμπτῳ στίχῳ τῆς ὑπ' ἀρ. 1 ἐπιγραφῆς ἀναγινώσκω [παρ]εγένετο.

Καὶ ταῦτα μὲν περὶ Τληπολέμου τοῦ Ἄρταπάτου, ἱερέως Ἀλεξάνδρου καὶ Θεῶν Ἀδελφῶν ἐν 247-6 καὶ 246-5 πρὸ Χρ., ὅπως φαίνεται, καὶ ἄλλων ἀνδρῶν τῆς οἰκογενείας ταύτης ἐπανέρχομαι δὲ εἰς τὸν Πισίδην *Νεοπτόλεμον Κραίσου*, τιμηθέντα μετὰ τὴν κατὰ τῶν Γαλατῶν νίκην ὑπὸ Τλωέων διὰ ἀνδριάντος καὶ ἐπιγράμματος καὶ κατασταθέντα ἱερέα Ἀλεξάνδρου κτλ. ἐν 252-1 καὶ 251-0, εἴπερ ὀρθῶς ταυτίζεται πρὸς τὸν ἐν τοῖς παπύροις ἐπώνυμον ἱερέα *Νεοπτόλεμον Κραίσου*. Διαφέρει βεβαίως κατὰ τι τὸ πατρωνυμικὸν κατὰ τὴν ἀνάγνωσιν τῶν παπύρων καὶ κατὰ τὰ τοῦ Λεξικοῦ τοῦ Στεφάνου χειρόγραφα· συμφωνοῦσι δὲ ὅπωςδῆποτε τὰ περισσότερα στοιχεῖα τοῦ ὀνόματος, ὅπερ, σπανιώτατον ὄν, ὑπέκειτο καὶ εὐκόλως εἰς φθοράν. Ὅτι δὲ αἱ δύο τελευταῖαι συλλαβαὶ τῆς γενικῆς τοῦ πατρωνυμικοῦ Κραίσος εἴπερ ὀρθῶς τοῦτο ἀποκαθίσταται ἐν τῷ ἐπιγράμματι, ἐκφωνοῦνται μετὰ συνιζήσεως (πρβ. L. Radermacher τελευταίως *Philologus* 1919 σ. 257 ἐπ.) οὐδεμίαν ἀποτελεῖ ἐν κυρίῳ μάλιστα ὄνοματι δυσκολίαν.

Σημειωτέον δὲ ὅτι μὴ ὑπάρχοντος, καθόσον γνωρίζω, οὐδενοῦ ἄλλου παραδείγματος τοῦ ὀνόματος *Κραΐσις* ἀπαντᾷ ὅμως *Κραίσος* ἐν ἐπιγραφῇ Μιλήτου CIG 2871 b, ἐσχάτως ἐκ νέου ἐκδεδομένη *Milet I 8*, σ. 323 ἀρ. 249 :

Ταρῶ Ἡγέμονος
τὸν ἑαυτῆς ἄνδρα
[κ]αὶ Ἡγέμων Κρασίου
τὸν ἑαυτοῦ πατέρα
5 Κρασίον Ἀπολλωνίου
χορηγήσαντα πάσας
καὶ τὰς ἄλλας λητουργί-
ας ἐπιτελέσαντα θεοῖς πᾶσι.

Ὁ Rehm προσθέτει: P mit breiter Schlinge geschrieben wie wir es in der Philodemos-Gruppe Milet III n. 167 - 169 finden, zu der sich der Stein nach dem ganzen Schriftcharakter stellt· φαίνεται λοιπὸν ὅτι ἀνάγει καὶ τὴν τοῦ Κρασίου ἐπιγραφὴν εἰς τοὺς περὶ 100 πρὸ Χρ. χρόνους. Ὡς πρὸς τὸ ὄνομα Ταρῶ πρβ. *Δήμαρχος Τάρονος Λύκιος* *Sylloge*³ 333 στ. 3.

Τὸ ὄνομα *Κραίσος*, ὅπερ ὅπως φαίνεται δὲν εἶναι γνωστὸν ἄλλοθεν, κατὰ πᾶσαν πιθανότητα εἶναι ἐθνικόν, σημαῖνον τὸν πολίτην τῆς ἐν Φρυγίᾳ πόλεως *Κρασοῦ*, πρβ. W. Ruge *RE XI* 167, ἐν χρήσει δὲ ὅπως τόσα ἄλλα ἐθνικὰ καὶ ὡς ὄνομα κύριον,

πρβ. Bechtel, HPN σ. 536 ἐπ., καὶ W. Judeich. Ἐπιτύμβιον H. Swoboda dargebracht, σ. 99 ἐπ. Τὸ ἐν στ. 6 τῆς ἐπιγραφῆς πάσας φαίνεται ὅτι κατὰ λάθος ἐτέθη ὑπὸ τοῦ χαρακτοῦ μετὰ τὸ χορηγήσαντα, ἐν ᾧ ἔπρεπε νὰ τεθῆ μετὰ τὸ καὶ καὶ πάσας τὰς ἄλλας λητουργίας ἐκτελέσαντα, ἢ ὅπερ καὶ πιθανώτερον μετὰ τὸ ἄλλας καὶ τὰς ἄλλας πάσας λειτουργίας ἐκτελέσαντα, πρβ. π. χ. Sylloge³ 409 στ. 60· ἴσως τὸ πάσας παραλειφθὲν πρῶτον ἐν τῷ χειρογράφῳ τοῦ καιμένου καὶ προστεθὲν ὕστερον ἀνωθεν τῶν ἄλλων γραμμῶν τοῦ ἐβδόμου στίχου ἐξεληθήθη ὑπὸ τοῦ χαρακτοῦ ὡς ἀνήκον εἰς τὸ τέλος τοῦ προηγούμενου στίχου.

Καὶ ταῦτα μὲν περὶ τοῦ ὀνόματος Κράσιος. Ὡς πρὸς τὸ πατρωνυμικὸν τοῦ ἐν ἔτει 252-1 καὶ 251-50 πρὸ Χρ. ἱερέως Ἀλεξάνδρου καὶ Θεῶν Ἀδελφῶν Νεοπτολέμου εἶναι ἐνδεδειγμένη ἡ ἀναθεώρησις τῶν εἰς τὰ ἔτη ταῦτα ἀναφερομένων παπύρων, ὅπως συμφώνως πρὸς τὸ ἀποτέλεσμα αὐτῆς ἀποδοθῆ τῷ Νεοπτολέμῳ τὸ πατρωνυμικὸν καὶ ἐν τῷ ἐκ τοῦ ἱεροῦ τῶν τρισσῶν ἀδελφῶν ἐπιγράμματι.

K. A. Ks